

Mladi za napredek Maribora 2014

Zadrga tako ali drugače

Raziskovalna naloga

05q | K0ZP0WT UX0SCE

T ^} q | K0X0VSOZÁ UR P SĚT ORÖZ SWZT Q

¥[| K0Ü0ÖP R0ZÁ UŠ0ZÁ Ú0ŠS UX0P R0ÁT 0EÜ0UÜ

Januar, 2014

KAZALO

Povzetek.....	3
Uvod.....	4
Zgodovina modnih dodatkov.....	5
Modni dodatki.....	8
Česnje.....	15
Krog.....	17
Rdeča barva.....	20
Zadrga	24
Skice.....	27
Izvedba.....	42
Rezultat.....	50
Družbena odgovornost	51
Viri.....	52

Povzetek

Zadrga je mehanizem, ki je sestavljen iz dveh zobčastih zapiralnih verižic (zapenjač), ki ju mehanično spenjamo ali odpenjamo z drsnikom in na tak način združimo ali ločimo dva ločena kosa blaga ali podobnega upogljivega materiala. Vsaka verižica se konča s končnikom, ki preprečuje, da bi drsник zdrsnil z njiju. Po navadi se zadrga uporablja na hlačah in na sprednjem delu oblačil, kot so jopica, bluza, bunda, jakna, anorak.

Predvsem me zanimajo zadrge kot modni dodatek, na kakšen način jih lahko predstavimo takrat ko niso v funkciji zapenjanja. Drugi del raziskovalne naloge je namenjen mojemu ustvarjanju. Oblikovala in izdelala bom modne dodatke tako, da bom vključevala vanje različne tipe in oblike zadrge.

Uvod

Na podlagi različnih proučevanj, pisnih in ustnih virov, sem se odločila da bom sestavila in oblikovala svoje modne dodatke na drugačen način. Pri tem je imela veliko vlogo ekologija, kako iz starih, zavrženih materialov narediti nekaj novega. Odlocila sem se, da svojo kolekcijo modnih dodatkov oblikujem iz zavrženih zadrg. Za ishodišce svoje raziskovalne naloge sem izbrala sadje, ki mi najbolj vsec in na podlagi katerega sem sklepala, da ga bom na najlazi nacin oblikovala v razlicne modne dodatke. Izbrala sem češnje. Cesnje so sadez ki je okrogel in razlicne vrste krogov so tudi rdeca nit mojih modnih dodatkov- inovativnega predloga.

Raziskovalno nalogo sem prepravila na dva nacina.

V prvem delu sem proucevala razlicne modne dodatke in raziskovala tudi, kaksna sredstva in materiale so uporabili za razlicne modne dodatke, v drugem delu pa se praktično modne dodatke tudi izvedla.

1. TEORETIČNI DEL

1.1 ZGODOVINA MODNIH DODATKOV - TORBIC

Zelo zanimiv je podatek, da so že v prazgodovini nosili modne dodatke.

PRAZGODOVINA

V mlajšem paleolitiku še niso poznali torbic kot jih poznamo danes. Za shranjevanje predmetov – živalskih zob, školjk, vretenc, kamnov so uporabljali živalske kože, ki so jih zvali v svitek.

VISOKE KULTURE STAREGA SVETA

V Egiptu je bil nakit pomembno dopolnilo egipčanskih oblačil. Tudi pri njih še ne zasledimo torbic. Nosijo le razna ogrinjala iz poldragih kamnov. Poznajo modne dodatke kot so zapestnice, čelni trakovi in pasovi okrog bokov. (Slika1) Znak kraljev in kraljevih sorodnikov je krona, ki ima največkrat obliko kače. Priljubljen okras so bili tudi lotosovi cvetovi ter veliki zlati gumbi.

Slika1: Nakit v Egiptu

Asirci in Babilonci so nosili dolge pisane volnene šale, bogato okrašene šale z resami poznali so tudi lasulje in umetne brade, pokrivali so se s turbani in fesi. (Slika2) Vladarji pa so nosili visoko pokrivalo imenovano tiara.

Slika2 : Asirski in Babilonski modni dodatki

Perzijci so se pokrivali z visokimi tiarami in okroglimi klobučevinastimi kalotami, pritrjenimi z jermenom. Ženska pokrivala so bila na vrhu dopolnjena z dvema visečima trakovoma, ki sta ovijala ušesa, lica in tilnik.

Egejci so nosili široke pasove. Zelo priljubljen je bil ornamentiran nakit obdelan z dragimi in poldragimi kamni.

ANTIKA

Pri Grkih prav tako še ne zasledimo torbic. Nosijo le za njih značilna ogrinjala ter pokrivala iz usnja, klobučevine ali slame. Grkinje so si zaščitile glavo s tančico in ploskim slamnikom.

RENESANSA

V renesansi že zasledimo zametke današnjih torbic, saj moški in ženske uporabljajo razne mošnjičke za nošnjo denarja in dišavnic. (Slika3) V renesansi so moški nosili tudi baretke, ki so jih nosili preko ozkih kap. (Slika4) Ženske so nosile tesno zvezane pasove. Na izrezu so nosile rute. Pomembni dodatki so bili tudi robčki, predpasniki, usnjeni pasovi, sklepanci za ključke, ...

Slika3: Renesančna torbica

Slika4: Renesančna baretka

SECESIJA IN 20. STOLETJE

V secesiji prvič zasledimo torbice kakršne poznamo še danes. (Slika5) So najrazličnejših oblik, vendar majhne in iz naravnih materialov. Največkrat iz bombaža svile, lanu ali usnja. Zunanost torbice v secesiji

je bila velikokrat izvezena ali poslikana z različnimi motivi – cvetlice, pokrajine Racionalizem ter funkcionalizem (20. In 30. Leta) sta obdobji v katerih so kot modni dodatki služile ogrlice in bižuterija, dolge rokavice, šali in dolgi cigaretni ustniki. (30. Leta) Uveljavljati so se začeli ozki pasovi. Torbice postajajo že večje in najrazličnejših oblik. Tudi motivi in poslikave so raznoliki.

Slika5: Torbica iz secesije

MODNI DODATKI

Modni dodatki so vse kar dopolnjuje, krasi oblačilo. Če obleka naredi človeka, potem bi za modne dodatke lahko rekli, da bodo vaš videz le še izpopolnili do te mere, da boste videti brežhibno. Modni dodatki so največkrat še celo bolj opazni, kot sama oblačila, ki jih nosimo, zato ni nič čudnega, da jim modni svetovalci posvečajo čedalje več pozornosti. (Slika6) K modnim dodatkom prištevamo:

- nakit ,
- torbice ,

- rute, šale,
- pasove
- sončna očala ,
- tudi zanimive, nenavadne čevlje

Slika6: Modni dodatki danes

Nakit

Nakit je skupno ime za predmete iz kristalov, plemenitih kovin ali drugih materialov, namenjene okraševanju telesa. (Slika7) Poleg kamnov se v te namene uporabljajo tudi predmeti rastlinskega in živalskega izvora ter neplemenite kovine. Oblikovno je nakit odvisen od časa v katerem je nastal in večine izdelovalcev.

Slika7: Nakit

Uhani

Uhani se razlikujejo tako po obliki kot po materialu iz katerega so sestavljeni. Uhani so lahko iz kovine, plastike, se uporablja steklo, dragi kamni in drugih materialov. Nekateri so obročasta, nekateri visi tipa, so nekateri granul. Uhani s telesno težo in velikostjo omejene zmogljivosti, nekateri ljudje, ki se uporabljajo za nošenje težke uhane, ki nosi dolgo časa in boste našli tragus pirsinge so podolgovate.

Z uhani lahko povsem spremenite svoj celoten 'styling'. (Slika8) Lahko nosite uhane, ki ustrezajo obliki vašega obraza, lahko pa izbere tudi takšne, ki bodo zgolj lepo dopolnili vaš stil. Poskusite različne možnosti, poigrajte pa se tudi z barvami in tako osvežite svoj sicer skrbno izdelan stil.

Slika8: Uhani

Ogrlice

Nadenite se ogrlico in se znova pogledite v ogledalo. Vaš videz je zdaj povsem drugačen, kot je bil brez tega modnega dodatka,. (Slika9) Tanke ogrlice bodo poskrbele, da bo vaš videz bolj sofisticiran, medtem ko bo masivno okrasje okoli vašega vratu poskrbelo za bolj pustolovski videz.

Slika9: Ogrlica

Torbica

Velika, mala, ni pomembno kakšna. Torbice so nekaj, brez česar nobena ženska ne more. Kozmetični izdelki, denarnica, ključi, kreditne kartice in še veliko drobnarij se bo znašlo v njej. Poleg tega se zavedajte, da izbira same torbice veliko pove o vašem slogu, zato pazljivo izberite takšno, ki jo boste nosile vsak dan. (Slika10) Majhne, priročne t. i. clutch torbice pa imejte v omari v različnih barvah, da boste lahko pri vsaki kombinaciji oblačil izbrale drugačno.

Slika10: Torbice

Šali

Šal je vsestranski modni dodatek. (Slika11) Edinstven je že zaradi tega, ker ga lahko zavežete in nosite na 1000 in 1 način. Obenem pa bo vaš vrat v zimskem času ščitil pred vetrom. Kupite jih v več barvah in različnih potiskov, da jih boste lahko kombinirali z različnimi oblačili ob različnih priložnostih.

Slika 11: Šal

Pas

Poleg prvotnega namena, da drži naše hlače na svojem mestu, je s časoma dobil povsem nov pomen v ženskem svetu. V bistvu je danes v prvi vrsti namenjen poudarjanju ženskih oblin, kot čemu drugemu. (Slika12) Dober širok pas mora zato biti v omari vsake ženske, so prepričani modni poznavalci.

Slika 12: Pasovi

Očala

Tudi očala so bila v prvi vrsti namenjena ljudem, ki imajo težave z očmi, ali tistim, ki slabše vidijo. Danes so v veliki meri modni dodatek, brez katerega si marsikatero dekle in ženska več en predstavlja življenja. (Slika13) V svoji torbici jih nosijo v vseh letnih časih in takoj ko izza oblakov pokuka kakšen žarek, si jih že nataknejo, prepričane, da so z njihovo pomočjo videti še lepše, kot so sicer. Izberite takšne, ki ustrezajo obliki vašega obraza, a so obenem dovolj kvalitetne, da si z njimi po nepotrebnem ne kvarite vida.

Slika 13: Sončna očala

Slika14: Čevlji nenavadnih oblik

Že v uvodu sem napisala, da sem osnovno izhodišče za svojo raziskovalno nalogo našla v češnjah, sadežu, ki ga imam zelo rada in je primerne oblike za material iz katerega sem realizirala modne dodatke.

CESNJE

Češnje – drobne ali debele, hrustljave ali bolj mehke, črne, rdeče ali nekaj vmes – kakršnekoli že, kar same vabijo, da se jih do sitega najemo. (Slika15) Narava je očitno hotela, da nas kot prvi sadež poletja prepričajo s svojimi izrazitimi barvami in okusom, kot vedno pa je poskrbela še za kaj drugega kot le privlačno embalažo.

Slika15: Češnje

Češnje čistijo in delujejo preventivno

Češnje vsebujejo zavidljivo količino antioksidativnih snovi, ki telo čistijo škodljivih prostih radikalov in delujejo preventivno proti mnogim boleznim. Kot antioksidanti na primer delujejo antocianinska barvila, ki češnje obarvajo rdeče, nas pa (poleg tega, da vežejo nase že omenjene zdravju nevarne snovi) varujejo pred ultravijoličnim sevanjem. Gotovo se vam je že zgodilo, da ste ob pogledu na bogato obdarjeno češnjevo drevo začutili tako močno željo po njenih plodovih, da so se vam v ustih nabrale sline? To je instinktivni odziv telesa, ki večkrat bolje kot naš razum ve, kaj je dobro zanj. Antocianini naj bi tudi blažili vnetja in skupaj z cinkom ter vitaminom C okrepili in povečali prožnost vezivnega tkiva.

Ne smemo pozabiti na melatonin, prav tako antioksidant, ki deluje izredno razstrupljevalno, krepi imunski sistem, znižuje nivo škodljivega holesterola in pomaga proti nespečnosti.

Rdečim plodovom seveda ne manjka vitaminov in mineralov, med zadnjimi izstopata železo in silij, tu pa so še kalij, magnezij, kalcij, fosfor, vitamini B skupine in vitamin C.

Češnje so ena najbolj čistilnih vrst sadja, zato si jih je v času zorenja vredno čim večkrat privoščiti kot samostojen obrok. Spodbujajo delovanje ledvic, jeter in celotnega črevesja, uravnavajo prebavo in močno pospešujejo izločanje odpadnih snovi iz telesa. Če si vsaj kak mesec vsak dan privoščimo kakšen kilogram svežih češenj, lahko pričakujemo tudi izboljšanje stanja v primeru artritisa, revmatizma in protina, saj iz sklepov odplavljajo nakopičeno sečno kislino. Pozitivni učinki bodo vidni tudi pri težavah s kožo, poleg nje pa se bo očistila in izboljšala tudi kri.

Vrste češenj

Obstaja cel kup vrst češenj – vsem je skupno, da se jim ni moč upreti, pa vendar se razlikujejo po okusu. Pri nas so najpogostejše in najbolj iskane hrustavke, ki navdušijo s svojim čvrstim, hrustavim mesom sladkega okusa. (Slika16) Večina zmotno misli, da je hrustavka ena vrsta, a gre v resnici za širok izbor tistih, ki jim je skupna hrustljivost. Nekaterim so bolj všeč vrste z mehkejšim mesom, odlične pa so tudi divje češnje. Te so precej manjše od gojenih in jih »moramo« pojesti več, pa tudi s prebiranjem koščic se zamudimo, a so tudi bolj aromatične in vsekakor vredne svojega truda.

Slika16: Hrustavke

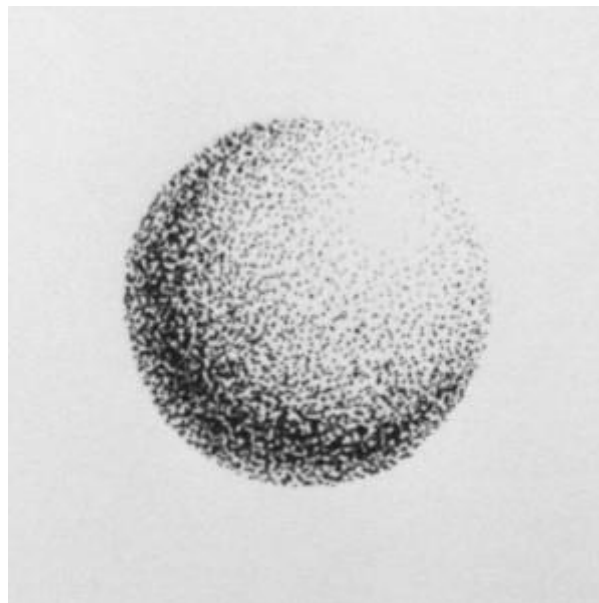

Na likovni in matematični način sem proučila tudi krog. Krog je oblika, ki sem jo v različnih velikostih in oblikah uporabljala v svoji raziskovalni nalogi.

KROG

Točka:

Točka je orisana likovna prvina, ki jo zaradi njene izhodiščne vloge imenujemo tudi praprčina. Točka pritegne pogled, vendar ne izraža gibanja. Gibanje je usmerjeno v njeno notranjost. Obrnjena je torej sama vase, zato je njena napetost koncentrična. Poleg kompozicijske, prostorske in izrazne vrednosti imajo točke tudi dekorativno vrednost, ki lahko tvori različne vzorce. Zaporedne točke se spremenijo v navidezno črto in ustvarijo navidezno gibanje. (Slika17) S točkovnim rastrom lahko gradimo ploskev. S točkami lahko ustvarimo teksture. Z gostoto točk na neki ploskvi pa lahko ustvarimo svetle in temne površine in posledično ustvarimo tonsko modelacijo in tako zbudimo vtis tridimenzionalnosti. Likovna prvina točka ima lahko geometrijsko, organsko, pravilno in nepravilno obliko.

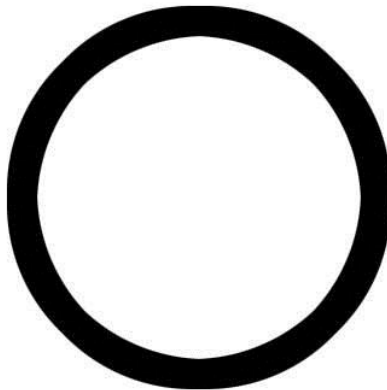
Slika17: Oblika iz točk

Króg je v evklidski geometriji množica vseh točk v ravnini, ki so od določene točke, središča kroga, oddaljene največ za polmer r . Krog

omejuje sklenjena krivulja, ki jo imenujemo krožnica - to je množica točk v ravnini, ki so od središča oddaljene točno za polmer r . (Slika18)

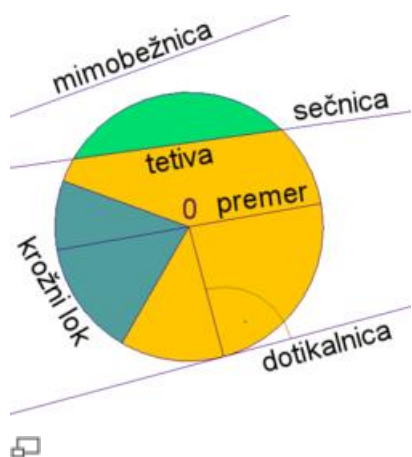
Obseg kroga meri $o = 2\pi r$.

Ploščina kroga meri $p = \pi r^2$.

Slika18: Krog

Enačbo za ploščino kroga lahko izpeljemo iz enačbe za obseg in iz enačbe za ploščino trikotnika, kot sledi. Predstavljajmo si pravilni šestkotnik, razdeljen na enake trikotnike s temeni v središču šestkotnika. Ploščino šestkotnika lahko določimo z enačbo za ploščino trikotnika, če prištejemo dolžine vseh osnov trikotnikov (na notranji strani šestkotnika) in pomnožimo z višino trikotnikov (razdalja od središča osnove do središča) in delimo z dve. To je približna vrednost za ploščino kroga. Potem naredimo podobno še z osemkotnikom in dobimo še natančnejšo vrednost. Če razdelimo pravilni mnogokotnik z vedno več in več stranicami na trikotnike in na ta način izračunamo njihove ploščine, bo ploščina vedno bolj enaka ploščini očrtanega kroga. V limiti se vsota osnov približuje obsegu $2\pi r$, višine trikotnikov pa se bližajo polmeru r . Če pomnožimo obe količini in ju delimo z 2, dobimo ploščino πr^2 .

Premice glede na krog

Premica, ki preseka krog v dveh točkah, se imenuje sečnica (presečnica, sekanta), premica, ki se dotika kroga v eni točki se imenuje dotikalnica (tangenta), premica, ki s krogom nima skupne točke pa je mimobežnica (pasanta). Dotikalnice so nujno pravokotne na polmere, odseke, ki povezujejo središče s točko na krogu in katerih dolžina je v skladu z njihovo zgornjo določitvijo. Odsek sečnice, ki ga omejuje krog, se imenuje tetiva. Najdaljša tetiva gre skozi središče in se imenuje premer. Enaka je dvema polmeroma.

Del krožnice, ki ga omeujeta dva polmera, se imenuje krožni lok. Razmerje med dolžino krožnega loka in polmerom določa kot med dvema polmeroma v radianih.

V afini geometriji vsi krogi in elipse postanejo (afino) izomorfni. V projektivni geometriji jih drugi preseki stožca združijo. V topologiji so vse enostavne zaprte krivulje homeomorfne krogom in po navadi krog uporabljamo namesto njih. 3 razsežna podobnost kroga je krogla.

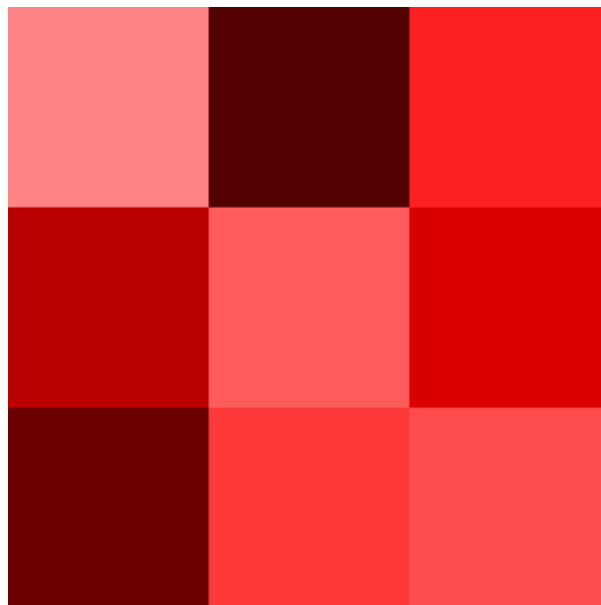
Vsak trikotnik določa več krogov. Njegov očrtani krog vsebuje vse tri točke, njegov včrtani krog leži znotraj kroga in se dotika vseh treh stranic, trije zunanji krogi ležijo zunaj kroga in se dotikajo ene stranice in podaljškov drugih dveh, krog devetih točk vsebuje več pomembnih točk trikotnika.

Dolgo časa sem premišljevala, katero barvo naj uporabim za svoje modne dodatke. Po natančnem raziskovanju primarnih in sekundarnih

barv sem se odločila za rdečo barvo v različnih odtenkih. Nekaj o rdeči barvi.

RDEČA BARVA

Rdeča: aktivnost, dinamičnost, nevarnost, temperament, srd, toplina,...(Slika19)

Slika19 :Rdeča barva

Rdečo predvsem uporabljajo pri dviganju oslabiljene življenjske sile. Zviša energetski nivo in duhovno moč: rdeča stimulira vse procese v telesu, pospešuje metabolizem in močno vpliva na vegetativni živčni sistem. Toplo rdeča ima poživljajoč in pozitiven vpliv tudi na čustvenem nivoju. Krepi čutnost, zavestno doživetje in sproščenost. Na umskem nivoju nam energija rdeče barve posreduje moč volje, odločnost in vztrajnost. Rdečo barvo povezujejo ljudje z zreliimi sadeži, ljubeznijo in življenjsko tekočino, s krvjo. V čarovništvu uporabljajo rdečo barvo pri ritualih, ki imajo za cilj zdravje, rodnost, ljubezen, pogum in moč. Rdeča pa prav tako predstavlja strast, čustvenost, nasilje in odločnost.

Rdeča barva je barva ognja ali krvi. V hebrejščini imata besedi »kri (dom)« in »rdeča (dm)« isti koren. Kri in ogenj posedujeta tako pozitivne kot tudi negativne asociacije. Sovraštvu, vojni, nasilju in prelivanju krvi stojijo nasproti moč, ljubezen, toplina in strast.

Svetla, sijoča rdeča je bila pri Grkih in pozneje v krščanstvu povezana z moškim principom, bila je to barva grškega vojnega boga Aresa

Svetopisemskega Adama je Bog ustvaril iz rdeče Zemlje. Vendar so v zgodnjih kulturah temno rdečo barvo krvi pripisovali ženstvenosti. Mati Zemlja je ljudstvom iz Kamene dobe dajala rdeči oker, kateremu so pripisovali življenja ohranjajočo moč. Na Japonskem rdečo barvo še danes pripisujejo ženskemu principu.

Zaradi svojega blagodejnega in toplega vpliva se rdeča barva (obsevanje z infrardečimi žarki) uporablja v zdravilne namene. Na splošno spodbuja apetit. Zgolj samo zaznavanje rdeče barve pospeši delovanje metabolizma za 13,4%. Rdeča je najljubša barva otrok. Psihoterapija uporablja rdečo za konstruktivno razrešitev agresije in za razživitev seksualnosti.

Rdeča barva lahko izzove tudi destruktivno agresijo in nagnjenost k nasilju. Velike razstavljene slike umetnika Barnetta Newmana z velikim deležem rdeče barve so obiskovalci napadli in poškodovali. Španski bikoborci dražijo živali z rdečimi krpami, ampak to je »prevara«, kajti živali so barvno slepe in bi reagirale tudi na ostale barve.

Rdeča je barva čustvenih izbruhov: če nas je sram ali postanemo jezni, zardimo.

V cestnem prometu označuje rdeča barva nevarnost. Rdeča barva učinkuje kot signal tudi v živalskem svetu in služi za prepoznanje pri dvorjenju ali kot opozorilna barva.

Pomen rdeče barve v kulturah in verah

Na Kitajskem je rdeča barva sreče in bogastva

V Rusiji stoji rdeča za izraza kot dragocen in drag

Na Japonskem je rdeča barva žensk

V katoliški cerkvi simbolizira kri in ogenj; Binkošti, Kristusovo trpljenje in praznike mučencev. V evangeličanski cerkvi simbolizira apostolske in mučeniške praznike

Kdor v Koreji z rdečo barvo napiše ime, nakaže, da je ta oseba umrla

Na določenih območjih v Centralni Afriki in Oceaniji je rdeča barva barva življenja. Zaradi tega v teh predelih sveta, bolnike namažejo z rdečim okrom, da spodbudijo življenjsko silo. Pri afriškem plemenu Ašanti, v zahodnoafriški Gani, je rdeča barva žalovanja

Nošenje rdečih trakov ali rut je pri nekaterih ljudeh spadalo k poročnim običajem. Ta tradicija je obstajala že v rimskih časih: rimske neveste so zavili v živo rdeče kose blaga in še danes nosijo grške, albanske in armenske neveste rdeč poročni pajčolan

Na Kitajskem nesejo žensko v rdeči poročni obleki in rdeči nosilnici na kraj poročnega slavlja. Ko se rodi otrok, prinesejo sosedje srečnemu paru rdeča jajca za srečo in blagor

Že na starem Kitajskem je bila rdeča barva sreče, ki je pregnala zlobne sile in duhove, a hkrati je veljala kot barva bogastva

V starem Egiptu je bila rdeča dragocena barva s katero so se krasile hčerke faraonov. Ko je pri Egipčanih prišlo v modo ličenje ličnic, ustnic in nohtov, so morali sužnji nabrati nekaj tisoč čokatih volekov (»škrlatnih polžev«), jih zmečkati in razkuhati, da so pridobili nekaj škrlatne barve.

Rdeča barva

Je barva moči, intenzivnosti, strasti. Vpliva na povečanje apetita, zato je pogosta v restavracijah. Rdeča je dobra izbira za barvo vaše jedilnice. Za rdečo barvo velja, da lahko vpliva na povečanje strasti, moči, energije in ambicij. Pozitivno vpliva na sposobnost vodenja, povečuje pogum, prodornost, spontanost, tekmovalnost, organizacijo in dinamičnost. Stimulira in dviguje telesno vitalnost, krepi moč volje, izboljšuje cirkulacijo, dviguje krvni pritisk, sprošča prebavo, povezujejo pa jo tudi s seksualnostjo. Preveč rdeče barve lahko pretirano stimulira naša čutila in sproža jezo in agresijo.

Simbolni pomen rdeče barve

Rdeča predstavlja barvni zenit. Njene psihološko- simbolične učinke določa njena fizična povezanost z dvema temeljnima življenjskima substancama: ognjem in krvjo. Kri in ogenj imata namreč v vseh kulturah izreden pomen in bogati simboliko.

1. Simbolična zveza rdeče barve s krvjo

Kri je glavna telesna tekočina, ki omogoča življenje. Izguba krvi vodi v smrt, česar so se zavedali že v daljni preteklosti. Kri omogoča temeljna spoznanja o človeški telesnosti. Marsikje pojmujejo kri kot sedež duše. Zato je spadalo krvno žrtvovanje med glavne obrede vseh zgodnjih religij. Kri naj bi kot življenjska tekočina krepila organizem in pripomogla k njegovi odpornosti. V ta namen so jo uporabljali pri rojstvu, poroki in smrti ter v bolezni in nevarnosti. S krvjo so skušali tudi zdraviti bolezni. Ta nenavadna oblika zdravilstva je temeljila na magični formuli »simila similibus« (enako z enakim). Lahko bi jo pojmovali kot »zdravljenje krvavih s krvjo«. Rdeča simbolizira animalično, živalsko naravo in velja za dominantno barvo vseh pozitivnih življenjskih občutij. Rdeča lahko poleg ljubezni simbolizira tudi sovraštvo. Z njo tako večkrat ponazarjamo pozitivne in negativne strasti, impulzivnost, vznemirjenje in bes. Pozitivna čustva (npr. ljubezen) lahko poleg rdeče simbolizira še rožnata. Barva krvi je hkrati tudi barva vojne in njenega boga Marsa (Aresa). Rdeča je tudi barva pravice. V preteklosti so namreč prali kri s krvjo, rdeče zastavice v srednjeveških mestih naznanjale sojenje, plemiči so z rdečim čnilom podpisovali smrtne obsodbe.

2. Simbolična zveza rdeče barve z ognjem

Za pomensko strukturo rdeče barve je pomembna tudi njena asociacija z ognjem. Ogenj odganja hlad in mračne sile teme, hkrati pa še očiščuje in uničuje, kajti njegovi silni moči se ni mogoče upirati. Ogenj je lahko simbol božanskosti, ali celo bog sam. V krajih, kjer lahko sonce in vročina včasih celo ogrozita življenje, doživljajo ognjenost rdeče barve kot posebno nasilje. Tam velja rdeča za barvo demonične. Zaradi asociacije z ognjem pojmuje rdečo, oranžno in rumeno barvo kot barve vročine, toplote, poželenja, sle in hrepenenja.

Zadrga

Vse se je začelo pred 115 –imi leti, toda trajalo je še desetletja, da je inovacija s katero se dandanes naučimo upravljati že kot otroci, osvojila svet. Najprej so jo posvojili čevljarji in šele kasneje izdelovalci usnjene galanterije . Zadnji so, danes nenadomestlivi mehanizem, vzeli za svojega izdelovalci oblačil. Tik pred izbruhom druge svetovne vojne so francoski dizajnerji postali z njim prav obsedeni. Do konca leta 1939 so izdelali preko 300 milijonov kosov tega artikla. Vojna je zahtevala svoj davek. Osnovna sestavina za izdelavo tega modnega dodatka , baker, je bila potrebna drugje. Danes si modne industrije ne moremo predstavljati brez zadrga.

Zadrga je mehanizem, ki je sestavljen iz dveh zobčastih zapiralnih verižic (zapenjač), ki ju mehanično spenjamo ali odpenjamo z drsnikom in na tak način združimo ali ločimo dva ločena kosa blaga ali podobnega upogljivega materiala. Vsaka verižica se konča s končnikom, ki preprečuje, da bi drsnik zdrsnil z njiju. (Slika20)

Po navadi se zadrga uporablja na hlačah in na sprednjem delu oblačil, kot so jopica, bluza, bunda, jakna, anorak. Izjemoma se uporablja tudi za spoje drugih delov tekstila, ki niso namenjeni obleki : deli šotor se lahko spajajo z zadrgo, po navadi pa so zadrga na ženskih ročnih torbica, šolskih torbah, aktovkah in na etuijih (za dežnik, sončna očala, itd). Tudi nekatera obuvala imajo zadrgo - škornji in moderni čevlji. Poznamo zadrga, ki imajo kovinske zobce - in zadrga, ki imajo plastične. Nekoč, ko zadrga še niso izumili, so njeno funkcijo opravljali gumbi, vezalke, pasovi in trakovi.

Slika20: Zadruga

Zadrge se lahko uporabljajo tudi na drugačen način, kot modni dodatek.(Slika21)

Slika21: Zarga kot modni dodatek

2. EKSPERIMENTALNI DEL - IZVEDBA NALOGE

Modni dodatki so najprej nastajali na papirju v obliki idejnih skic. Z mojo domišljijo so na papirju nastajale različne verižice, torbice, zapestnice, uhani, čevlji.

Idejne skice modnih dodatkov so predstavljene na slikah od 22 do 29.

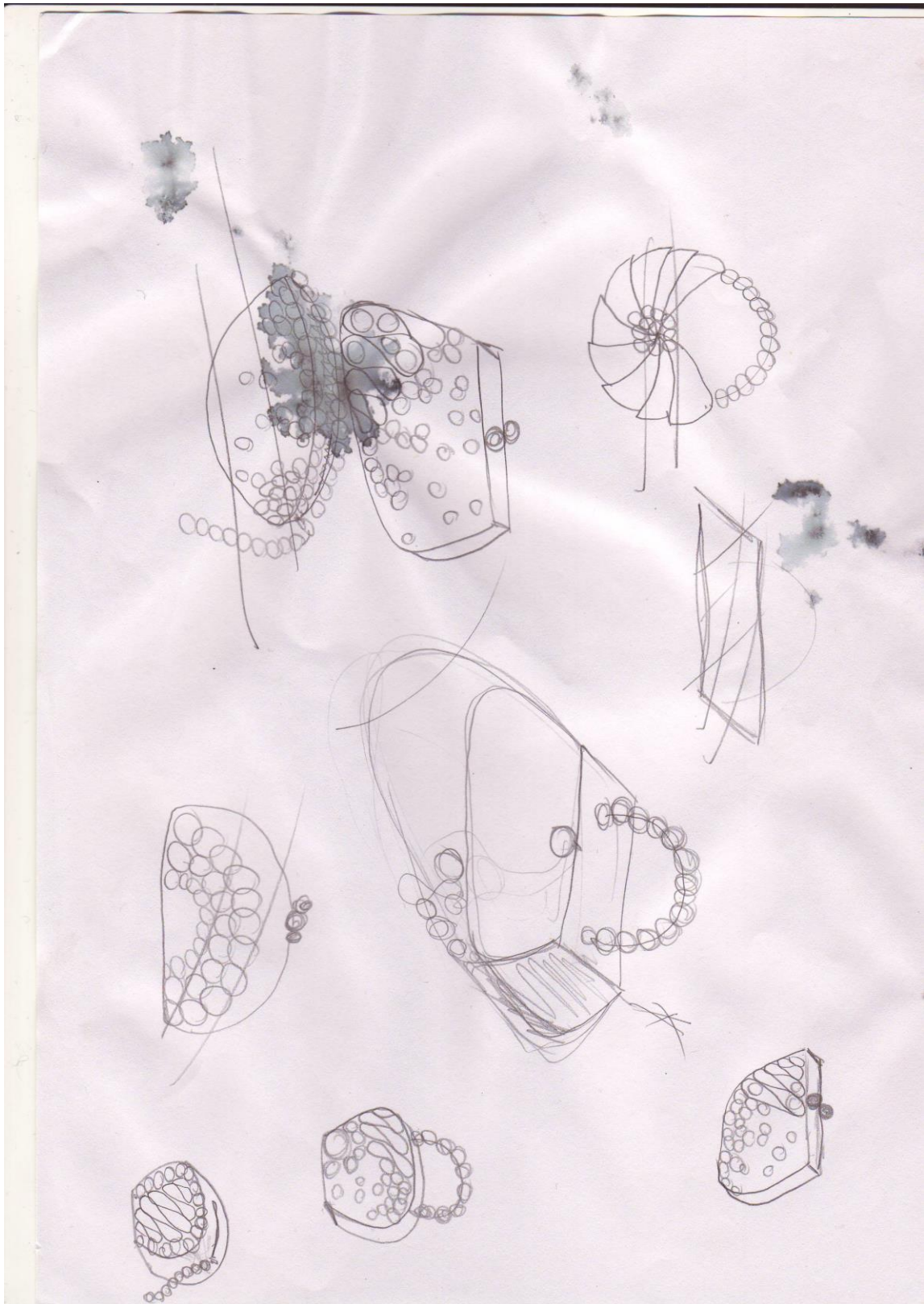
Slika 22: Idejna skica

Slika 23: Idejna skica

Slika 24: Idejna skica

Slika 25: Idejna skica

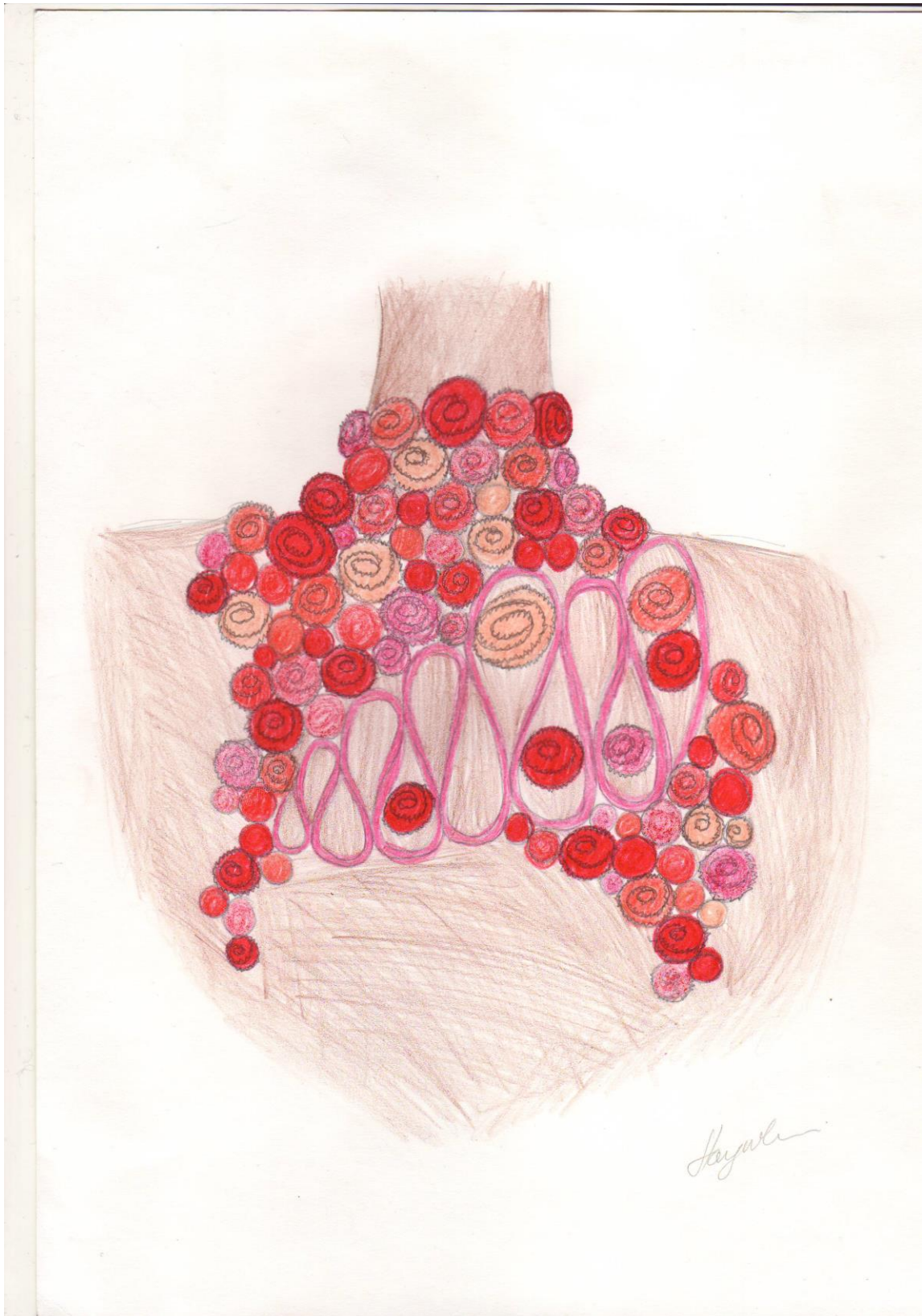

Slika 26: Idejna skica

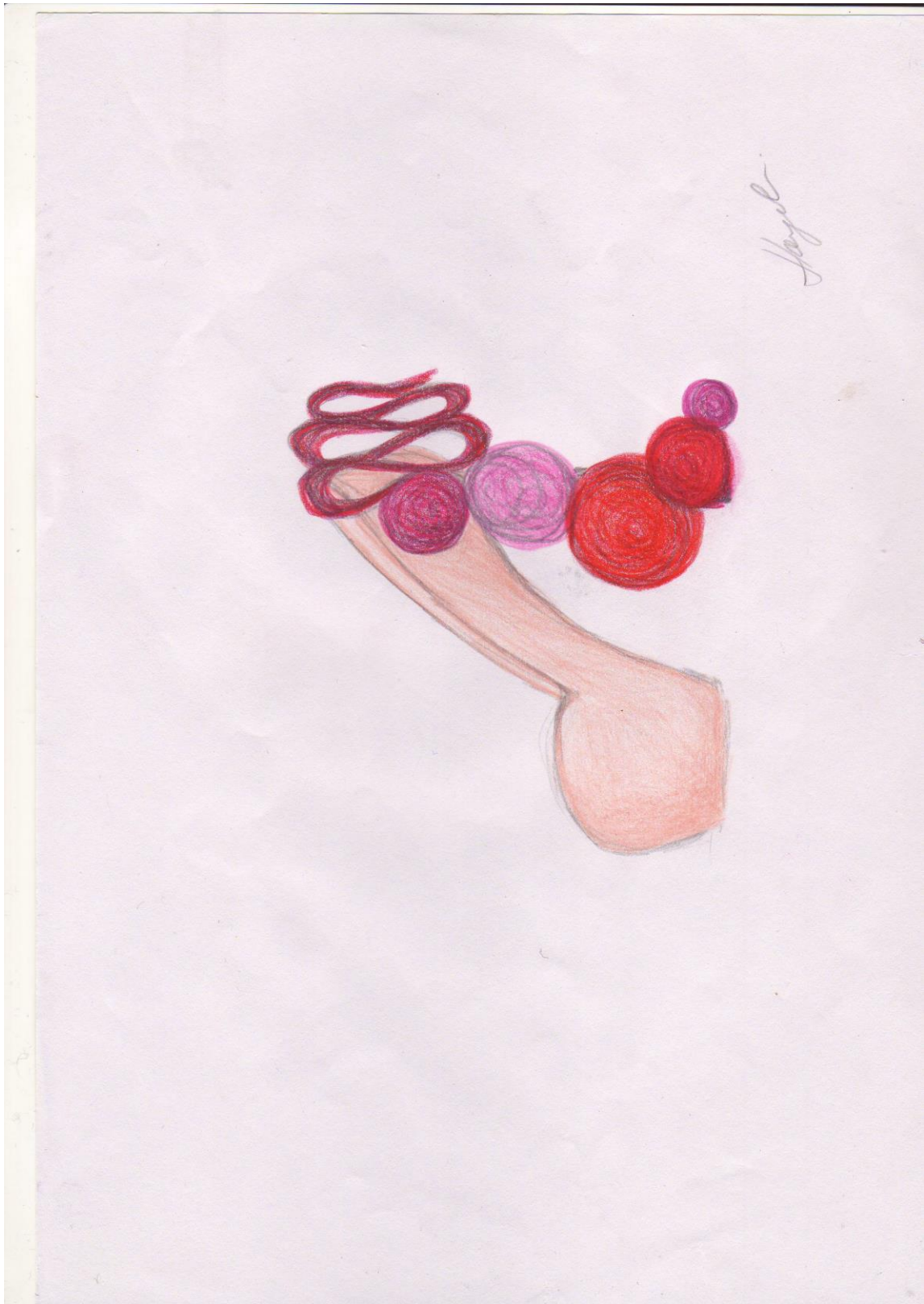

Slika 27: Idejna skica

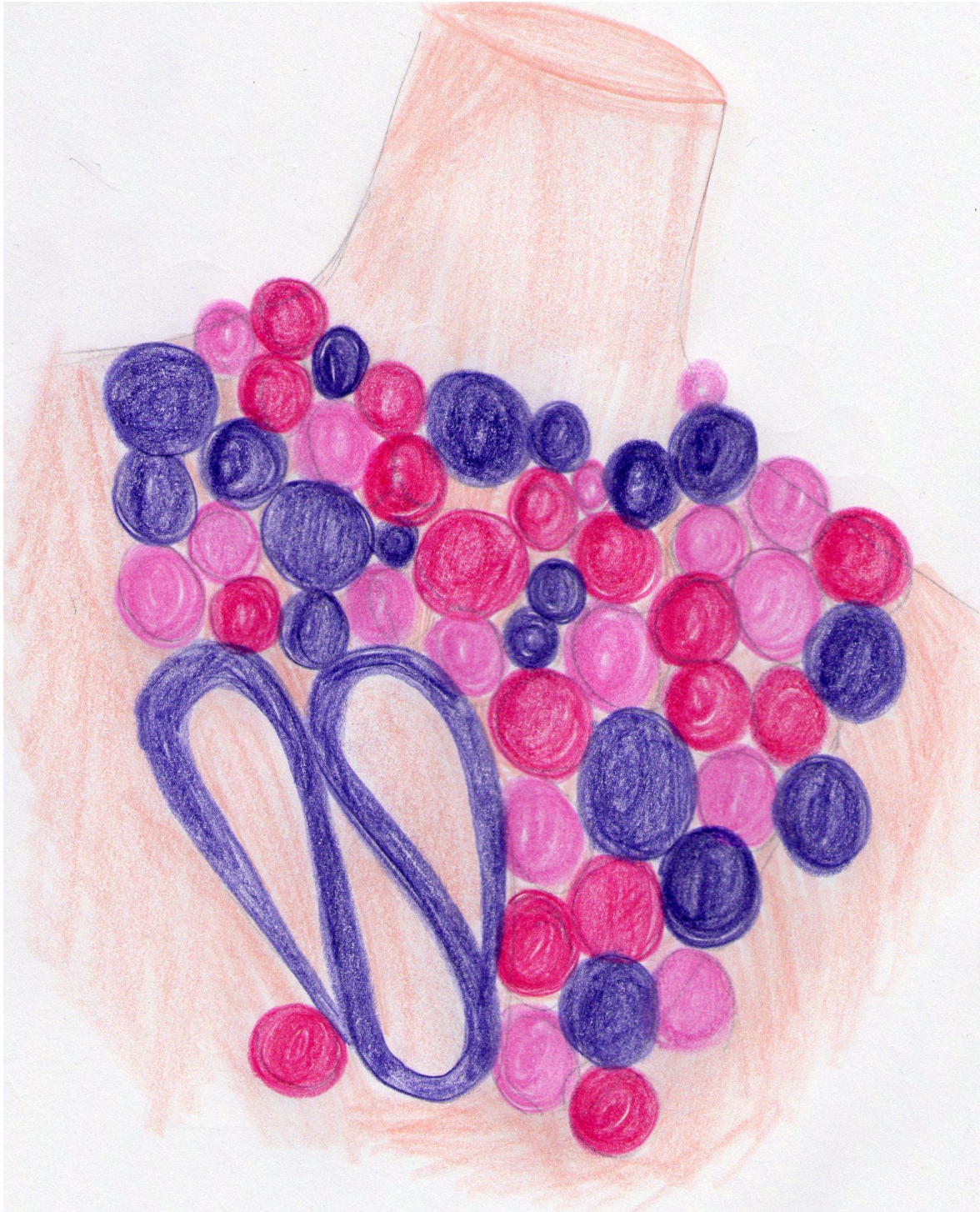
Slika 28: Idejna skica

Slika 29: Idejna skica

Izbrala sem skice, ki so se mi zdele najboljše in naredila natančne tehnične skice, ki so predstavljene na skicah. Te skice sem v nadaljevanju naloge tudi izvedla. Izvedbene skice so predstavljene na slikah 30, 31 in 32.

SKICA 1

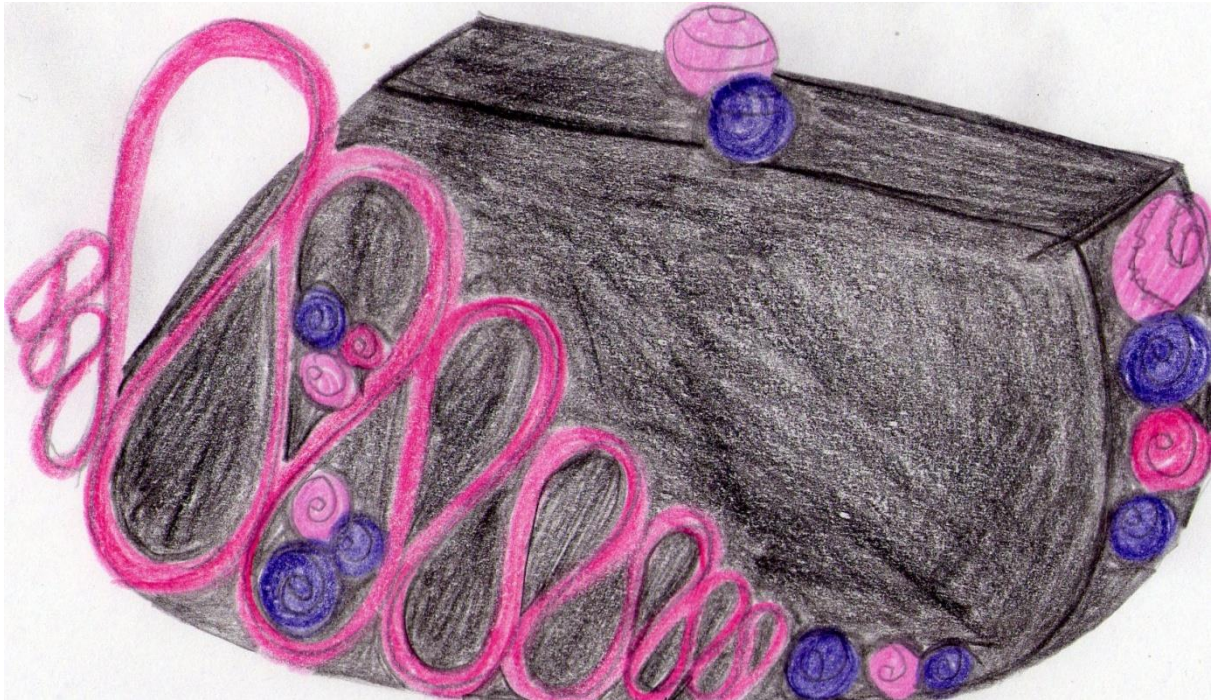
Slika 30: Verižica

SKICA 2

Slika 31: Čevelj

SKICA 3

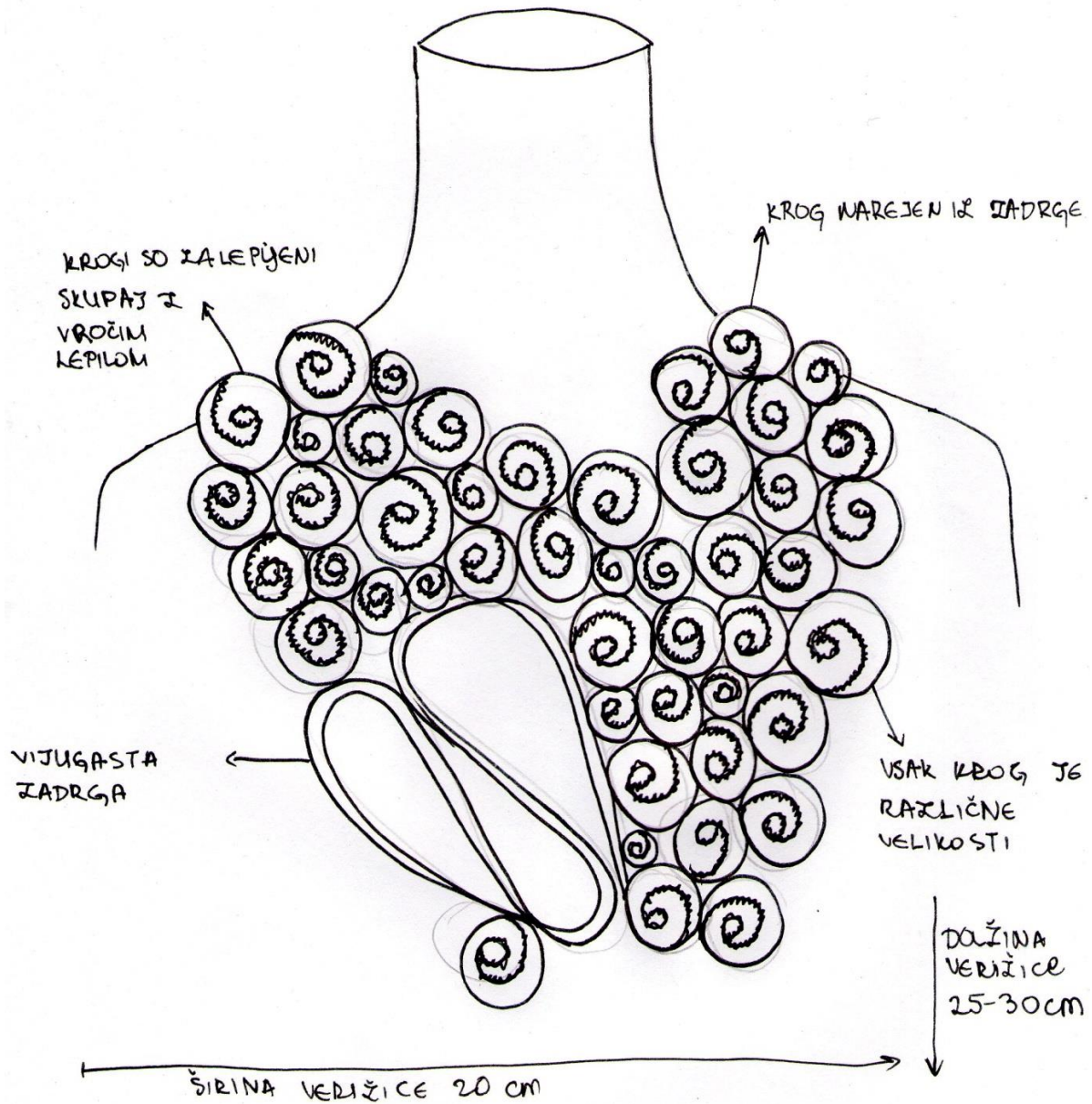

Slika 32: Torbica

Tehnične skice – natančni načrti mojih modnih dodatkov so na slikah 33, 34 in 35.

TEHNIČNE SKICE

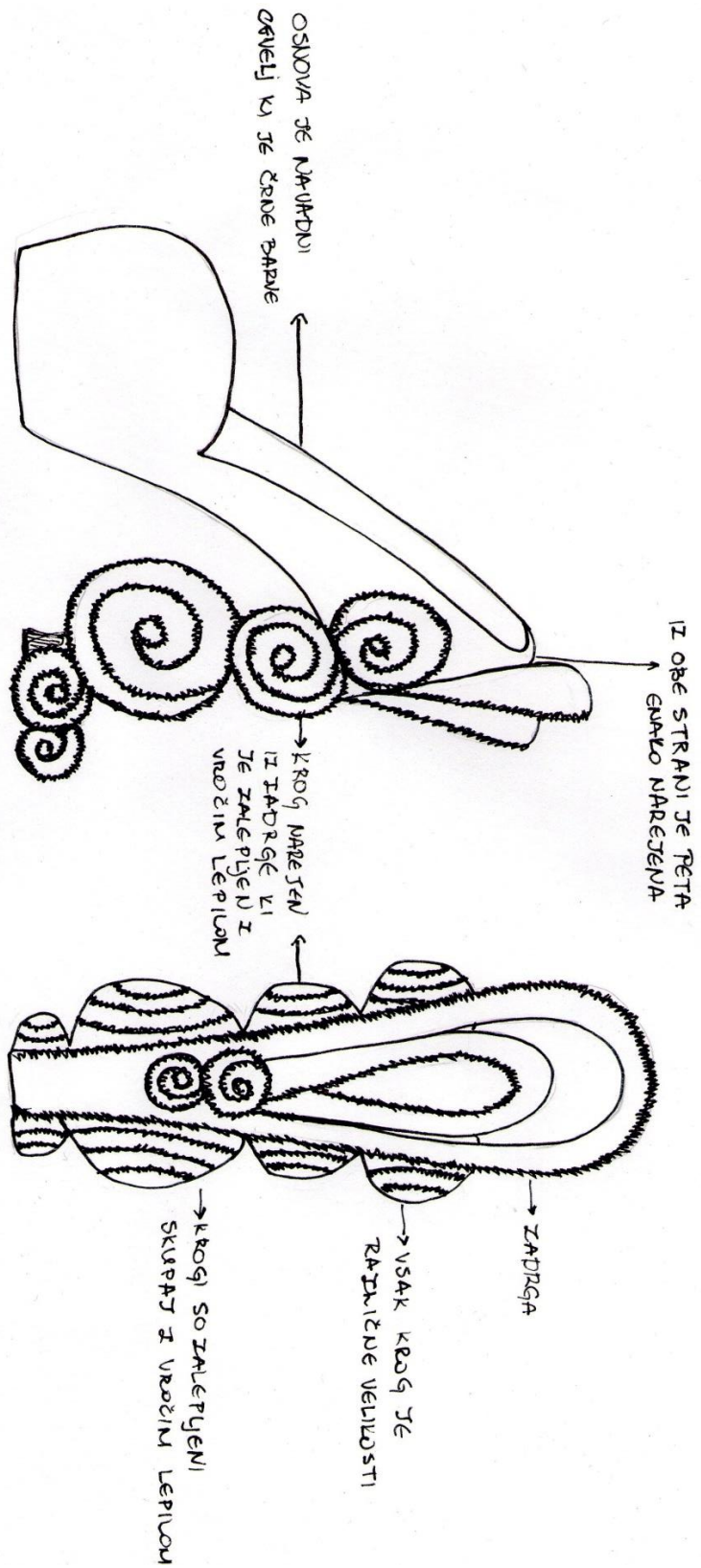
TEHNIČNA SKICA

BARVE:

Slika 33: Tehnična skica verižice

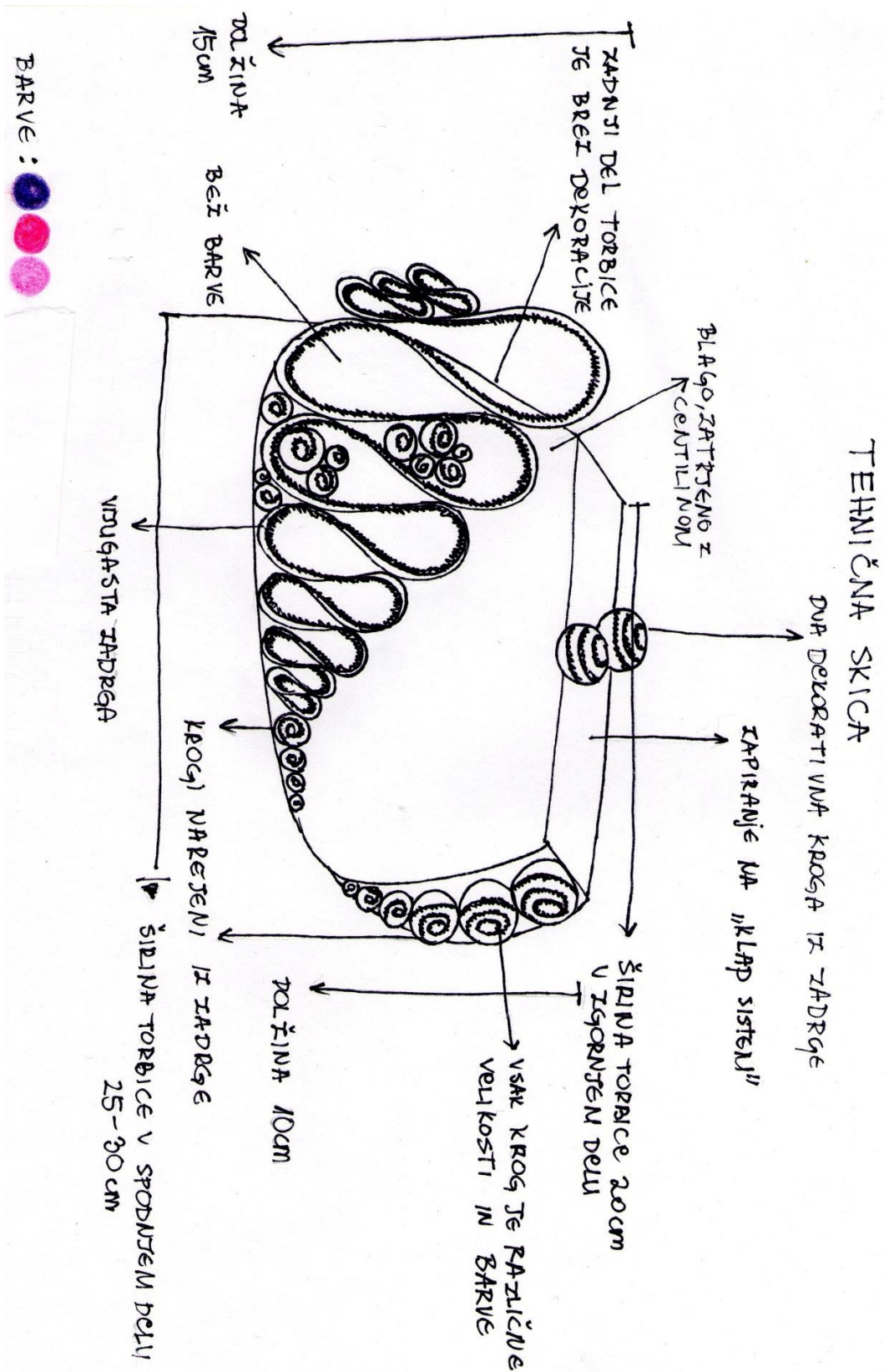
TEHNIČNA SKICA

BARVE: ● ● ●

Slika 34: Tehnična skica čevlja

Slika 35: Tehnična skica torbice

IZVEDBA

Za izvedbo sem potrebovala različne dolžine zadrge v rdečih odtenkih. (slika 36) Zadrge sem zvijala v različno velike kroge in jih nizala v kombinacijah, ki sem jih ustvarila na tehničnih skicah. (slika 37)

Slika 36:zadrge različnih odtenkih

Slika 37: Krogi iz zadrge

Sledilo je spajanje posameznih krogov med seboj. (slika 38) Poudarjam, da sem se pri izvedbi vedno držala tehničnih skic, kjer se je dalo. Kjer je bilo v materialu tehnično neizvedljivo, sem naredila približek tehnične skice.

Slika 38: Zalepljeni krogi

Slika 39: Izdelovanje verižice

Slika 40: Izdelovanje čevlja

Slika 41: Izdelovanje verižice

Slika 42: Izdelovanje torbice

Po dolgotrajnem in natančnem delu sem bila z izdelki, ki so nastajali izpod mojih rok zelo zadovoljna. Rezultati izvedbe mojih modnih dodatkov so prikazani na slikah 43, 44 in 45.

Slika 43: Končni izdelek : verižica

Slika 44: Končni izdelek: čevelj

Slika 45: Končni izdelek: torbica

REZULTAT

Rezultati moje raziskovalne naloge so modni dodatki ki sem jih naredila iz starih, zavrženih zadrug. Naredila sem par čevljev, verižico in torbico.

Najprej sem narisala skice in na podlagi teh skic sem začela izdelovati dodatke. Uporabila sem stare zadrge ki sem jih rezala v različni velikosti in potem sem jih zavijala v kroge dokler nisem dobila željene velikosti. Nato sem izdelane kroge zalepila skupaj enega do drugega, včasih sem jih nizala zelo na gosto, včasih pa sem jih postavljala tudi v razmerjih, ki so bila redkejša. Nisem se poigravala samo z različnimi gostotami, krogov – mojih »češenj«, ampak sem upoštevala pri realizaciji modnih dodatkov tudi različne višine krogov. Tako so krogi večji, manjši, širši, ožji. Kompozicija elementov iz katerih so ustvarjeni modni dodatki na takšen način postaja zelo razgibana ter izraža veselje in radost. To pa je bil tudi namen moje raziskovalne naloge.

DRUŽBENA ODGOVORNOST

Recikliranje je predelava že uporabljenih, odpadnih snovi v proizvodnem procesu. Namen recikliranja je zmanjšanje trošenja potencialno uporabnih snovi, zmanjšanje porabe svežih surovin in energije ter preprečevanja onesnaženja zraka, vode in zemlje. To je mogoče doseči z zmanjšanjem potrebe po običajnih metodah odlaganja odpadkov, recikliranje pa, v primerjavi s konvencionalno proizvodnjo, zmanjšuje tudi izpuste toplogrednih plinov. Recikliranje je ključen sestavni del sodobnega ravnanja z odpadki in tretji del v hierarhiji "zmanjšaj, ponovno uporabi in recikliraj" (angleško "*Reduce, Reuse, Recycle*").

Snovi, ki jih je mogoče reciklirati, so papir, steklo, tkanine, elektronika in plastika. Snovi, namenjene recikliranju, običajno pripeljejo v zbirni center, kjer jih sortirajo, očistijo in predelajo v material za nove izdelke nato pa pošljejo v proizvodnjo.

Recikliranje se v osnovi deli na dve vrsti. Preprostejše je osnovno recikliranje materiala, pri katerem se npr. rabljen papir ali steklo vrmeta v proizvodni proces. Pri tem je potrebno paziti na kvaliteto novega izdelka, saj lahko material s ponovno uporabo izgublja svoje prvotne lastnosti. Primer je reciklaža papirja, katerega je možno reciklirati le nekajkrat, saj postanejo nato celulozna vlakna prekratka za nadaljno uporabo.

Druga oblika recikliranja je odstranjevanje določenih materialov iz bolj kompleksnih proizvodov, pri čemer je za recikliranje pomemben le odstranjen material. Ta vrsta recikliranja je v uporabi zaradi vrednosti odstranjenega materiala, ali pa zato, ker je ta material škodljiv.

Zato sem svoje izdelke ustvarila iz starih, zavrženih zadržkov in jim na ta način vdahnila novo, uporabno življenje.

Prav tako sem z modnimi dodatki proučila tudi vpliv, ki ga imajo na družbo in medsebojne odnose ter komunikacijo med ljudmi. Polepšajo oblačilo in mu dodajo novo vrednost.

VIRI

<http://www.zadovoljna.si/clanek/modna-in-lepa/modni-dodatki-brez-katerih-zenske-ne-moremo.html> (21.01.2014)

<http://www.svet-je-lep.com/> (20.01.2014)

<http://www.aktivni.si/> (21.01.2014)

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Krog> (01.02.2014)

<http://www.lichtkreis.at> (03.02.2014)

<http://www.nenavadno.com/forum/index.php?topic=2285.0> (05.02.2014)

http://www.izaq.si/vpliv_barv_na_cloveka.html (05.02.2014)

<http://projekti.gimvic.org/2004/2g/obcutja/rdecasim.html> (06.02.2014)

Nina Šuštnič, 2007, likovna teorija, Debora (citirano, 31.12.2013, 17:11)

Osebnost in barve (elektronski vir). (citirano, 31.12.2013, 15:11). Dostopno na URL-naslovu:

<http://www.gimvic.org/projekti/timko/barve/petra/osebnosti.htm>.

Uporaba barv (elektronski vir). (citirano, 29.01.2014, 21:21). Dostopno na URL-naslovu: <http://www.gimvic.org/projekti/timko/barve/Mojca/index.html>.

Bags A Lexicon of style; Valerie Steele, Laird Borrelli

The complete book of shoes; Marta Morales